

Posudek oponentky na bakalářskou práci L. Heyzlové: Experimentální ověření vlivu barvy vlasů na hodnocení atraktivity pro krátkodobý a dlouhodobý vztah

Předkládaná práce se zabývá atraktivitou lidských vlasů, zde konkrétně ženských vlasů. Jde o téma zajímavé, už proto, že se porost hlavy u člověka na rozdíl od většiny jiných savců svou hustotou, délkou a tvarem většinou výrazně liší od porostu zbytku těla. Lze tedy předpokládat, že lidské vlasy nesou nějakou informaci o svém nositeli, ba že ostatním pozorovatelům něco přímo signalizují. Jejich role ve fyzické přitažlivosti člověka je nepopíratelná, proto je nasnadě, že se jimi v recentní době několik odborných prací zabývalo. Ovšem je také třeba říci, že odborných publikací na toto téma není mnoho, navíc je jejich metodika často dosti sporná, a proto si cením autorčiny snahy o pečlivé propracování designu a metod použitých v předkládané práci.

Než se dostanu k části empirické, krátce zmíním, že v teoretické části práce se autorka na cca dvaceti stranách textu snaží vysvětlit základní stanoviska evoluční psychologie týkající se výběru partnera a atraktivity, a dále se zabývá atraktivitou a funkcí vlasů samotných. Lze předpokládat, že evoluční hledisko je tedy výchozím teoretickým rámcem dané práce, ač to v ní není výslovně uvedeno (a mělo by být). Jak bývá u bakalářských studentů bohužel zvykem, teoretická část je psaná dosti populární formou, mnohdy chybí citace, často jsou uvedena obecná klišé, která mají zřejmě vyplnit počet znaků požadovaných na bakalářskou práci. Řazení kapitol v některých úsecích také není zcela logické – např. bych asi nejprve uvedla kapitolu o reprodukčních strategiích, následně téma atraktivity a poté až párování, ačkoliv celkově vzato je kapitola a párování dost chabá a vlastně je v rámci této práce úplně zbytečná.

Empirická část práce se zdá být jejím těžištěm a je vidět, že autorka skutečně věnovala mnoho úsilí na vypracování designu studie a následně také stimulů k hodnocení. Metody jsou hezky popsány, stejně tak výsledky, a je nutno zdůraznit, že některé dosažené výsledky jsou skutečně zajímavé – např. asi hlavní zjištění, tedy že blond stimuly byly hodnoceny jako nejméně atraktivní v porovnání s brunetami a zrzkami, což je v rozporu s většinou předešlých studií.

Na autorku mám několik dotazů, jejichž zodpovězení by mi některá místa v práci více objasnila.

1. Nejsm si úplně jista tím, jak byly blond stimuly přetvořeny po první pilotní studii, kdy byly hodnoceny jako málo přirozené. Bylo by možné to nějak stručně vysvětlit?

2. Co se týče hodnocení ženských stimulů ohledně atraktivity pro krátkodobý a dlouhodobý vztah – pochopila jsem správně, že tyto charakteristiky hodnotily také heterosexuální hodnotitelky ženského pohlaví? Z jakého důvodu heterosexuální ženy hodnotí atraktivitu žen pro krátkodobý nebo dlouhodobý vztah? S tím může souviset např. výsledek u vlivu hodnocení atraktivity kompozitu pro krátkodobý vztah v tabulce č. 15, kde nebyl brán v potaz trend na hranici signifikance ($p=.056$) – dokázala by mi autorka tento výsledek vysvětlit? (to se objevuje i v tab. č. 21)

3. V dotaznících pro hodnotitele se autorka ptala také na jejich barvu vlasů, nicméně toto zjištění nebylo (krom deskriptivní analýzy) dále analyzováno – bylo by možné toto hledisko do analýz zahrnout, případně pokud to autorka nestihne před obhajobou udělat, zajímalo by mě, zda a jak si myslí, že by to mohlo získané výsledky ovlivnit.

4. Proč byly podle uvedené Fischer-Sallerovy škály vlasových barev zvoleny jen 3 barvy a ne více odstínů? Kdyby byly zvoleny všechny uvedené odstíny (nebo alespoň několik z nich), bylo by možné zjistit, který odstín je v té které populaci hodnocen jako nepřirozený a také by pak bylo možné s tímto souborem jednoduše pracovat v mezikulturní srovnávací studii, což se zde vzhledem k obrovské variabilitě lidských vlasů napříč populacemi přímo nabízí.

Práce však i přes uvedené nedostatky splňuje podmínky kladené na bakalářské práce a doporučuji ji k obhajobě s hodnocením 2.

V Praze 31.1.2012

Jaroslava Valentová, PhD.
CTS UK & AV ČR